

Datum: 6 oktober 2014

Onderwerp: vooraankondiging studiedag schaliegas – 4 december 13:00-17:00 Den Bosch

Geachte heer/mevrouw,

Milieudefensie en het Klimaatverbond organiseren op donderdagmiddag 4 december van 13:00 – 17:00 in de Verkade Fabriek in Den Bosch een studiedag over schaliegas voor bestuurders en ambtenaren van lagere overheden.

Op deze studiedag zal aandacht worden besteed aan:

- de juridische aspecten van schaliegaswinning en de rol van gemeenten, provincies en waterschappen – professor Jonathan Verschuuren, Tilburg Sustainability Centre
- de mogelijkheden voor lagere overheden om invloed uit te oefenen op landelijke en lokale besluitvorming over schaliegas – Mr. Jacqueline Mineur, jurist natuur- en omgevingsrecht, Milieudefensie
- de laatste wetenschappelijke inzichten op de risico's van schaliegasboringen op het gebied van hydrologie, luchtverontreiniging en aardbevingsrisico – Dr. Ko van Huissteden, Vrije Universiteit
- uitwisseling van ervaringen en ideeën tussen gemeenten, provincies en waterschappen.

Schaliegas en steenkoolgas in de diepe ondergrond

In de Nederlandse diepe ondergrond bevindt zich schaliegas en steenkoolgas (1). Dit is aardgas dat alleen gewonnen kan worden door toepassing van een technologie genaamd *fracken* waarbij onder hoge druk chemicaliën, zand en water in de bodem gepompt worden. Door de negatieve ervaringen met deze technologie – grondwatervervuiling, aardbevingen, landschapsaantasting – in bijvoorbeeld de Verenigde Staten is deze manier van gaswinning ook in Nederland omstreden.

Moratorium op schaliegasboringen

Op dit moment is er een moratorium op schaliegasboringen in Nederland. Dit moratorium loopt in 2015 af wanneer een studie naar de meest geschikte locaties voor schaliegaswinning in Nederland is afgerond (2). Uit de recent door het ministerie van Economische Zaken gepubliceerde onderzoeksopdracht voor deze locatiestudie blijkt dat het zoekgebied naar boorlocaties een groot deel van Nederland bestrijkt (3). Kwetsbare gebieden zoals de ecologische hoofdstructuur of boringsvrije zones – door de provincies ingesteld om het grondwater te beschermen - worden niet uitgesloten, ook blijft boren in verstedelijkt gebied tot de mogelijkheden behoren.

Nederland wil geen schaliegas

De invloed van schaliegaswinning in Nederland op natuur en milieu kan enorm zijn. Daarom hebben al meer dan 200 gemeenten en 9 provincies in Nederland zich schaliegasvrij verklaard (4).

Meer dan 40 gemeenten tekenden bovendien het manifest van het Klimaatverbond tegen schaliegas. Ook waterschappen en waterbedrijven hebben hun zorgen geuit bij verantwoordelijk minister Kamp.

Maar voorsnog lijkt minister Kamp niet van plan te zijn te ambities op het gebied van schaliegaswinning in Nederland bij te stellen en sluit hij het inzetten van zijn doorzettingsmacht niet uit.

Transitie naar duurzame energie

Milieudefensie en het Klimaatverbond willen dat Nederland zo snel mogelijk een transitie maakt naar een volledige fossielvrije energievoorziening. Schaliegas past niet in een duurzame toekomst en zal de noodzakelijke energietransitie alleen maar vertragen en veel schade aan natuur en milieu veroorzaken. Daarom ondersteunen wij de schaliegasvrije gemeenten en provincies bij het tegenhouden van schaliegasboringen en nodigen wij u uit de studiedag op 4 december te bezoeken. Aanmelden kan via **schaliegas@milieudefensie.nl**. Deelname is gratis. Eind oktober zal het definitieve programma bekend gemaakt worden.

Met vriendelijke groet,

Ike Teuling
Milieudefensie

Anna Schoemakers
Klimaatverbond

(1) Wilt u weten of er ook schalie- of steenkoolgas onder uw grond zit, bekijk dan deze kaart:
https://www.tno.nl/downloads/Schaliegas_NL_TNO_2013.pdf

(2) De structuurvisie schaliegas zal in 2015 gereed zijn:
<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/schaliegas/visie-kabinet-op-winning-schaliegas>

(3) De onderzoeksopzet voor de planMER voor de Structuurvisie schaliegas vindt u hier:
<http://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/structuurvisie-schaliegas-fase-1>

(4) Een overzicht van alle schaliegasvrije gemeenten en provincies vindt u hier:
<https://milieudefensie.nl/publicaties/factsheets/factsheet-schaliegasvrije-gemeenten/vie>